

Haberler

Küresel Karbon Salımı Yine Artıyor

İlay Çelik Sezer

Küresel karbondioksit salımı üç yıllık bir duraklamanın ardından tekrar artışa geçti. İnsan etkinlikleri sonucunda salınan karbonu takip eden bilim insanlarından oluşan Global Carbon Project (GCP) adlı grubun hazırladığı rapora göre 2017 sonunda fosil yakıt tüketiminden kaynaklı karbon salımında %2'lik bir artış görülecek. 2014, 2015 ve 2016'da salım miktarları neredeyse sabit kalmıştı.

Raporun *Earth System Science Data*, *Environmental Research Letters* ve *Nature Climate Change* dergilerinde yayımlanan sonuçları ayrıca geçtiğimiz ay Bonn'da toplanan iklim konferansında da sunuldu. Birleşmiş Milletler tarafından tutulan ulusal salım envanterleri, küresel enerji tüketimi öngörülleri ve doğrudan atmosferik CO₂ ölçümleri gibi çok çeşitli kaynakların kullanıldığı çalışmaya tüm dünyadan düzinelerce yazar katkıda bulundu.

Küresel karbon salımının birkaç yıl boyunca sabit seyretmesi artık düşüşe mi geçeceği sorusunu gündeme getirmişti. Ancak yeni rapor durumun öyle olmadığını gösteriyor. Bununla beraber bu yılki artış genel eğilimi öngörmek için yeterli değil. Birleşik Krallık'taki Tyndall İklim Değişimi Araştırma Merkezi'nden Corinne Le Quére'e göre bu değişimin aşağı yukarı sabit giden grafikteki ufak bir sapma mı yoksa salımdaki artış eğiliminin geri döndüğünün göstergesi mi olduğunu söylemek pek de kolay değil.

Le Quére şartıcı olanın artışın kendisi değil büyüklüğü olduğunu söylüyor.

GCP raporuna göre artış büyük ölçüde Çin'den kaynaklanıyor. Çin'in karbon salımının kömür, petrol ve doğal gaz tüketimine bağlı olarak 2017 sonunda %3,5 artmış olacağı tahmin ediliyor. Hindistan'ın salımının da %2 artmış olacağı öngörülüyor. Öte yandan ABD ve Avrupa Birliği'nin salımlarında az miktarda azalma olacağı, ancak dünyanın geri kalanında da yine %2 civarında artışlar görüleceği öngörülüyor.

Akıllı Evler Sakinlerine Göre Davranıyor

İlay Çelik Sezer

ABD'de bulunan Brain of Things adlı bir şirket "robot ev" adını verdikleri apartman daireleri üzerinde çalıştıklarını duyurdu.

Bu daireler çok yoğun olarak algılayıcılarla, otomatik aksesuar ve cihazlarla donatılıyor. Dahası dairelerin, içinde yaşayan insanların alışkanlıklarını ve tercihlerini korkutucu olabilecek bir isabetlilikle öğrenip bunlara uyum sağlama yeteneği var. Bunu insanların davranışlarından modeller oluşturan bilgisayar sağlayıcıları sayesinde yapıyorlar. İnsan davranışları makine öğrenme algoritmalarının toplanan veriler üzerinde uygulanmasıyla modelleniyor.

Dairelerin otomatik olarak kumanda edilen pek çok işlevi var. Örneğin perdeler siz işe gitmek üzere kalkmadan önce açılıyor ve akşam istediğiniz zaman kapanıyor. Gece su içmeye kalkarsanız geçtiğiniz yerler gözünüzü kamaştırmayacak biçimde aydınlatılıyor.

Daireler cumartesi gecesi geç yatmışsanız ya da örneğin bir parti vermişseniz pazar sabahı perdeleri daha geç saatte açmayı bile akıl ediyor.

Brain of Things'ın geliştirdiği evlerde 20 kadar hareket algılayıcısı bulunuyor. Işıklar, çeşitli cihazlar, eğlence sistemleri, ısıtma ve soğutma ile sıhhi tesisat hep birbirine bağlı ve otomatik. Ev hayvanlarını izlemeye ve beslemeye yarayan otomatik bir sistem bile var.

Tabii ki bu kadar çok şeyin otomatik ve akıllı olması gerekli mi diye sorulabilir. Ancak gitgide daha akıllı evlere yönelik bir eğilim olduğu da aşikâr. Stanford Üniversitesi'nde araştırmacı ve Brain of Things'ın kurucusu Ashutosh Saxena'ya göre insanların ışıkları açıp kapamak için bile günde ortalama 100 kez anahtarlara dokunduğu düşünülürse akıllı sistemlerin faydası daha iyi anlaşılıyor.